

Képesek a parókiák arra, hogy a remény helyei legyenek? Az egyház helyzete Európában

1. Hálátelt megemlékezés

1.1 Tomka

Köszönet Tomka Miklósnak, aki nagyon váratlanul hunyt el

Ima Tomkáért

Én csak helyettesítem Tomkát, és nem vagyok képes azt teljesíteni, amit ő teljesített volna ebben a témában. Azért megpróbálom a tőlem telhető legjobbat adni.

1.2 Utalás a Kolosszei levélből vett idézetre, ami eredetileg Tomka Miklós előadásának a címe is lett volna. __ Folia

„¹Pál, Isten akaratából Jézus Krisztus apostola és Timóteus testvér²a Kolosszéban élő szent és hívő testvéreknek Krisztusban. Kegyelem nektek és békesség Atyánktól, az Istentől [és Urunktól, Jézus Krisztustól]!

³Hálát adunk Istennek, Urunk, Jézus Krisztus Atyjának, valahányszor értetek imádkozunk. ⁴Hallottunk ugyanis Jézus Krisztusba vetett hitetekről és arról a szeretetről, amelyet minden szent iránt tanúsítottok ⁵annak reményében, ami készen vár rátok a mennyben. Erről az evangélium igaz tanításában hallottatok,

⁶amely hozzátok is eljutott, s amint az egész világon gyümölcsözik és gyarapszik, úgy nálatok is attól a naptól kezdve, hogy meghallottátok, és az Isten kegyelmét felismertétek az igazságban. ⁷Így tanultátok ezt kedves szolgatársunktól, Epafrásztól. Ő hűséges szolgája köztetek Krisztusnak, ⁸ő beszélt nekünk lélekből fakadó szeretetetekről is. ⁹Amióta erről

hallottunk, mi is szüntelenül imádkozunk értetek, és könyörgünk, hogy akaratát teljesen ismerjétek, nagy bölcsességgel és lelki megértéssel. ¹⁰Így majd az Úrhoz méltón éltek, egészen az ő tetszése szerint, minden jótettben gyümölcsöt hoztok, és az Isten ismeretében gyarapodtok. ¹¹Dicsőséges hatalmában szilárdítson meg titeket nagy erővel, hogy mindvégig kitartsatok és állhatatosak legyetek. Örömmel ¹²adjátok hálát az Atyának, aki arra méltatott benneteket, hogy részetek legyen a szentek örökségében, a világosságban; ¹³kiragadott minket a sötétség hatalmából, és áthelyezett szeretett Fia országába.”

- Továbbra is érvényes, hogy:

- az egyházra tekintve a kommunista országok idején érvényes volt: a kereszténység fennmaradása a test és lélek elnyomása, a szorongattatás idején a Jézus Krisztusba vetett hitből és a reménységből táplálkozott, a reménységből, melynek alapja az, hogy létezik egy másik világ, mely meghaladja ezt az életet, vagyis a Mennyországba vetett reménység az embereket nagyban meghatározta.
- A Kelet csodálata (a kereszténység minden államformán keresztül megy, nem kötődik semmilyen államformához; többé-kevésbé szabad; az igazi kereszténység ellenállást provokál, teljesen mindegy hol és mikor, ennek az az oka, hogy a kereszténység a hatalmi terület változását jelenti < v.ö. a keresztéség definíciójával Ernst Käsemannál> „*A keresztény ember szabad, keresztül megy ezen világ minden táborán, részén, de csak a saját Urához tartozik*” Megfordítva ez azt jelenti: ha a keresztény lét konform a világ hatalmaival és uralkodóival, akkor valami nem stimmel a kereszténységgel, még a demokráciában sem.

- A kelet-európai egyházak tapasztalata a nyugati egyházaknak gyakran szolgált a reménység forrásául (vagy például a nyugati világ arroganciájának korrektúrájaként) → egy ilyen kelet-európai egyházból jött egy pápa, aki az elnyomó rendszerek összeomlásában jelentős szerepet játszott – ez is egy világon belüli jel a keresztény remény erejére a világ kellős közepén.

2. Gondterhelt pillantás az egyház jelenlegi helyzetére (mindenekelőtt Nyugat-Európában)

2.1 Adatok és tények

*A kereszténység és az egyháziasság gyorsított csökkenésének folyamatát tapasztaljuk meg, mégpedig minőségi és mennyiségi tekintetben egyaránt:

mennyiségi példák (NDK, Mecklenburg-Vorpommern, Freiburg-Vauban, Ausztria, Hollandia)

minőségi példák - a hit és az egyház értelmezésének hangsúlyeltolódása a lényegi tartalomtól a funkcionalitás felé;

- eltávolodás az egyház objektív hitvallásától az egyén szubjektív hitvallása felé;

- eltávolodás a Biblia személyes, történelmi isten-értelmezéstől egy személytelen, időtől függetlenül létező, ezoterikus karakterrel bíró istenkép felé;

*Szorongattatás (sok-sok ellenerő az egyházzal és a keresztény vallással szemben, néha nyílt, agresszív módon, gyakran viszont rejtett módon – mindegy ((egyformán ártalmas mindkettő)))

*A keresztények és közösségeiknek a megfélemlítése illetve elbizonytalanítása (Kik vagyunk mi? Mivel rendelkezünk? Mit kellene tennünk? – 2 veszély: vö. Karl Barth.

„Wir sollen als Theologen von Gott reden. Wir sind aber Menschen und können als solche nicht von Gott reden. Wir sollen Beides, unser Sollen und unser Nicht-können, wissen und eben damit Gott die Ehre geben.“

Daraus entstand seit 1918 die Bewegung der so genannten [dialektischen Theologie](#) als neue Herausforderung für eine grundlegende Kirchen- und Gesellschaftsreform.

Dialektisches Religionsverständnis

Karl Barth (1886-1968): Gefahr, dass Kirche und Staat zu enge Bindungen eingehen, sodass christlicher Glaube seinen kritische Kraft einbüßt. Glaube ist nicht natürliche vernunftgemäße Welterklärung, sondern Glaube ist begründet im Hereinbrechen Gottes in die menschliche Geschichte.

2.2 Utalás Péter apostol első levelére, mely abból az időből egyenesen hozzánk szól:

*Idegen/idegen-lét, mint tény

1 Péter, Jézus Krisztus apostola, a szórványban élő, választott jövevényeknek Pontuszban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bitíniában

17 És ha Atyának hívjátok azt, aki személyválogatás nélkül ítél kinek-kinek cselekedete szerint, járjatok félelemmel zarándokságotok idején,

11 Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és zarándokokat, tartózkodjatok a testi kívánságoktól, amelyek a lélek ellen harcolnak.

12 Tanúsítsatok jó magatartást a nemzetek között, hogy éppen abban, amiben mint gonosztevőket megrágalmaznak, a jócselekedetek láttán, dicsőítsék Istent a látogatás napján. – **FÓLIA** (Paroikia)

*Feladatunk a következő: 1Pét 3,15 – FÓLIA =

13 Ki árthat nektek, ha a jónak buzgó követői lesztek? **14** De ha szenvedtek is az igaz élet miatt, boldogok vagytok. *Ne féljetek és ne rettegjetek tőlük, és meg ne zavarodjatok,* **15** hanem *őrizzétek szentül* szívetekben *az Úr Krisztust* {**Iz 8,12k**}. **Mindenkor legyetek készen arra, hogy válaszolni tudjatok mindenkinek, aki a bennetek lévő reménység okát kérdezi tőletek.**

Számadást adni a reménységről, mely minket eltölt = a világnak megmutatni Krisztust = ez a mi hivatásunk (vö.: ApCsel 4,20: **20** **Hisz lehetetlen nekünk, hogy el ne beszéljük, amiket láttunk és hallottunk!**) – **FÓLIA** – **Monstrancia** – **FÓLIA**

*A mai keresztény létünk stílusához azt kell megszívlelnünk, amit Péter levele következő mondatában ajánl:

16 De ezt szelídséggel és tisztelettudóan, jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik rágalmazzák buzgó életeteket Krisztusban, szégyent valljanak abban, amivel titeket gyaláznak. – **FÓLIA**

= Ez egy egészen új életet jelent Krisztusban, ami szavainkban és tetteinkben is meg kell, hogy nyilvánuljon (így lesz tiszta a lelkiismeretünk)

És le kell mondani minden privilégiumról és minden hatalomról – szerénynek és szelídeknek kell lennünk.

- 3. Egy reménnyel teli kérdés: Képesek a parókiák, a közösségeink a reménység hordozói, helyei lenni?**